

Európai gyermekszegénység: a szülői háttér
és a családpolitika szerepe a gazdasági
válságot követő időszakban

Gábos András–Kopasz Marianna–Donika Limani

1. A gyermekek jövedelmi szegénysége

M1. táblázat. A szegénységi ráta alakulása a gyermekek körében, összesen és a szülők iskolai végzettsége szerint az Európai Unió országaiban, 2008, 2013, 2016 (százalék)

Ország	Összesen			Alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei			Közepes iskolai végzettségű szülők gyermekei			Magas iskolai végzettségű szülők gyermekei		
	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016
BE	17,2	17,2	17,8	43,1	50,8	58,3	19,4	21,9	23,8	5,8	6,1	5,6
BG ⁴	25,5	28,4	31,9	60,0	71,5	78,5	13,3	16,4	21,1	3,6	4,0	5,4
CZ	13,2	11,3	14,1	65,7	58,1	73,9	12,5	12,1	14,8	3,3	2,2	3,1
DK	9,1	9,1	9,4	19,5	30,3	48,3	7,7	10,8	8,0	7,5	3,6	6,2
DE	15,2	14,7	15,4	57,5	50,9	64,7	19,5	21,5	20,8	8,1	6,4	5,3
EE	17,1	18,1	18,6	42,1	47,3	34,8	21,2	23,1	29,5	7,7	8,3	10,1
IE	18,0	18,2	18,8	31,2	37,6	43,0	22,4	25,0	31,3	6,6	11,0	10,1
EL	23,0	28,8	26,3	48,2	59,7	56,0	24,0	33,9	30,0	6,9	10,0	13,1
ES ³	27,3	27,5	29,7	43,7	47,4	59,5	26,4	30,6	34,6	11,3	11,4	11,5
FR	15,6	17,6	19,1	40,9	51,3	56,2	17,1	23,8	25,4	3,7	5,5	7,2
HR ²	19,6	21,8	20,4	68,2	60,1	73,2	16,2	20,2	22,8	6,8	8,8	2,9
IT	24,2	25,2	26,7	42,4	42,2	48,9	19,5	24,0	24,0	7,0	7,2	10,7
CY	14,0	15,5	17,1	35,5	38,4	44,6	15,4	20,4	23,8	3,4	6,5	6,7
LV	23,6	23,4	18,6	54,5	50,0	52,8	25,6	28,6	24,5	5,7	7,4	5,5
LT	23,3	26,9	25,6	69,9	84,2	69,2	30,6	37,4	37,2	7,7	7,8	11,9
LU ⁴	19,8	23,9	21,8	44,7	48,0	44,4	17,0	19,4	21,8	6,9	7,0	9,9

HU	19,7	23,8	19,9	57,9	73,5	44,9	17,3	18,3	17,6	3,5	1,7	8,1
MT	20,4	24,5	20,9	30,1	38,0	42,3	7,1	15,0	14,0	3,0	4,8	2,0
NL ⁴	12,9	12,6	14,8	31,7	24,2	46,1	15,5	12,7	18,1	5,9	11,0	5,6
AT ³	18,1	18,6	16,5	45,8	41,1	40,1	17,8	17,4	14,7	9,9	13,4	12,7
PL	22,4	23,2	21,1	53,7	57,2	60,4	26,0	29,7	29,7	5,7	7,7	6,7
PT	22,8	24,4	22,4	29,5	37,5	38,9	13,7	14,2	17,2	2,0	4,1	4,2
RO	33,3	34,7	37,2	68,1	74,8	63,2	26,2	30,3	32,8	1,6	0,6	6,7
SI	11,6	14,7	11,9	29,6	53,8	36,0	14,7	21,3	16,2	1,9	4,3	6,6
SK	16,7	20,3	20,8	67,6	83,0	85,5	18,6	22,0	21,6	5,6	8,7	7,4
FI	12,0	9,3	9,3	32,1	26,4	27,9	16,9	15,6	16,1	5,4	3,3	4,4
SE ³	15,1	19,0	18,7	41,0	66,5	66,1	14,4	20,6	13,5	10,7	10,5	10,7
UK	24,0	18,9	18,5	59,5	35,7	36,2	29,2	21,8	22,4	10,8	10,1	10,4
EU 28 ¹	20,4	20,5	21,0	45,5	48,5	52,3	21,3	23,3	23,8	7,4	7,7	8,1

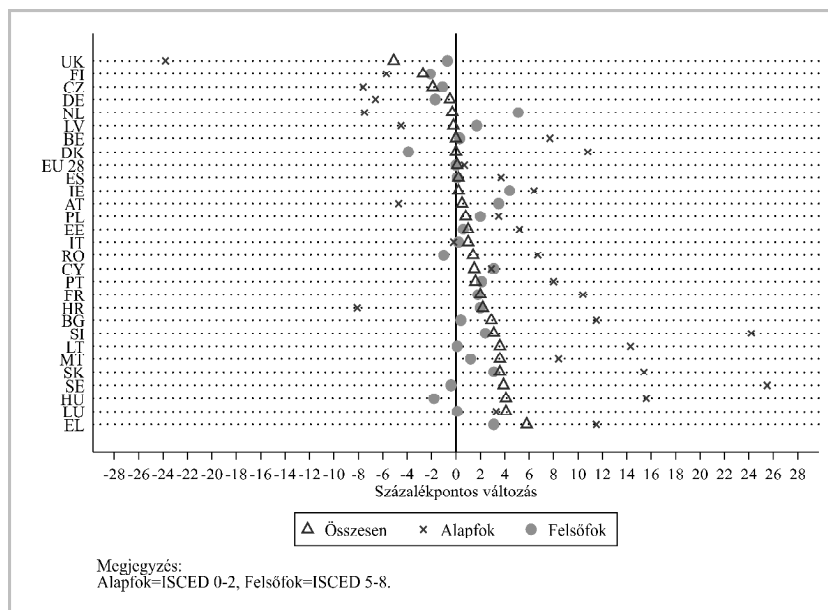
Megjegyzés: 1: Az EU28-országok átlaga 2008-ban nem tartalmazza a horvát adatot. 2: A 2008-as hiányzó értéket a legközelebbi elérhetővel, a 2010. évvel helyettesítettük. 3: Törés az adatsorban 2008-ban. 4: Törés az adatsorban 2016-ban.

Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; középfokú végzettség: ISCED 3–4; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.

Országnevek rövidítései: AT: Ausztria, BE: Belgium, BG: Bulgária, CY: Ciprus, CZ: Cseh-ország, DE: Németország, DK: Dánia, EE: Észtország, EL: Görögország, ES: Spanyolország, FI: Finnország, FR: Franciaország, HR: Horvátország, HU: Magyarország, IE: Írország, IT: Olaszország, LT: Litvánia, LU: Luxemburg, LV: Lettország, MT: Málta, NL: Hollandia, PL: Lengyelország, PT: Portugália, RO: Románia, SE: Svédország, SI: Szlovénia, SK: Szlovákia, UK: Egyesült Királyság.

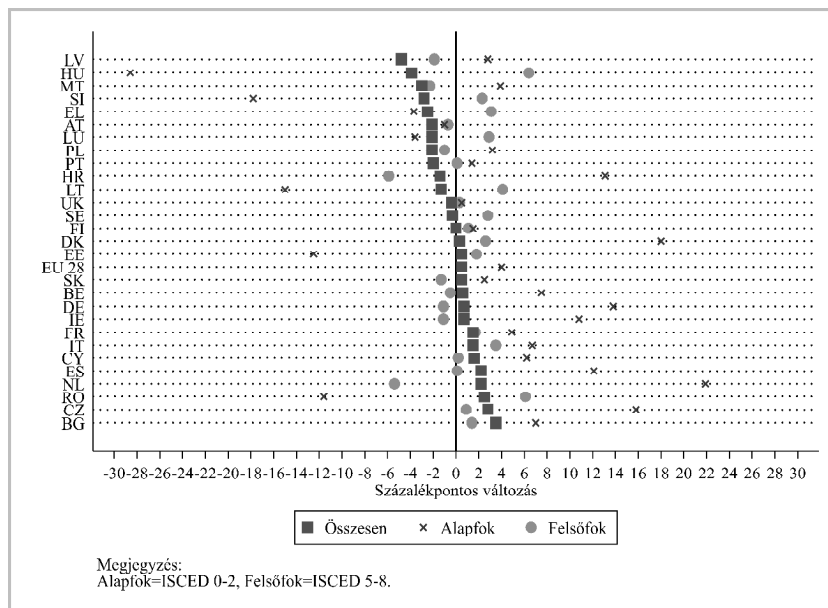
Forrás: Eurostat [ilc_li60] adatbázis (letöltés: 2019. júl. 16.).

M1a. ábra. A gyermekek szegénységi rátájának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2008 és 2013 között (százalékpont)

Megjegyzés: országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.
Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.
Forrás: saját számítások az Eurostat [ilc_li60] adatbázisa alapján (letöltés: 2019. júl.16.)

M1b. ábra. A gyermekek szegénységi rátájának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2013 és 2016 között (százalékpont)

Megjegyzés: az országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.
Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.

Forrás: saját számítások az Eurostat [ilc_li60] adatbázisa alapján (letöltés: 2019. júl. 16.)

2. A gyermekek súlyos anyagi deprivációja

M2. táblázat. Súlyos anyagi deprivációs ráta a gyermekek körében, összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2008, 2013 és 2016 (százalék)

Ország	Összesen			Alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei			Közepes iskolai végzettségű szülők gyermekei			Magas iskolai végzettségű szülők gyermekei		
	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016
BE	7,3	5,5	6,9	22,8	21,7	27,5	6,3	5,1	10,0	2,9	1,7	0,8
BG ⁴	40,8	46,3	36,1	75,0	84,0	81,4	29,9	43,4	28,0	15,1	12,7	7,5
CZ	8,3	7,3	6,3	39,9	52,5	45,7	8,2	7,2	5,7	0,8	0,4	0,8
DK	2,5	3,8	3,0	8,5	19,9	27,2	2,1	5,5	2,4	1,2	1,1	1,2
DE	6,9	5,6	3,6	22,3	34,0	19,6	10,2	7,4	4,8	2,9	1,6	0,9
EE	5,3	7,0	4,0	22,6	22,5	14,0	6,6	8,5	6,0	1,0	3,3	1,5
IE	6,8	13,4	9,3	19,2	26,7	30,3	3,8	19,0	13,7	2,3	7,8	3,9
EL	10,4	23,3	26,7	20,9	47,3	60,7	11,1	26,2	31,7	2,3	9,9	10,6
ES	5,5	8,3	7,1	8,1	14,8	16,0	6,0	7,6	8,9	1,5	2,6	1,6
FR	6,6	5,6	5,3	19,5	22,4	23,3	6,8	6,3	5,7	1,5	1,9	1,8
HR ²	14,8	13,7	11,6	36,9	48,5	41,0	15,0	12,1	12,3	2,8	2,5	3,2
IT	8,6	13,5	12,4	17,5	26,7	28,4	4,8	11,2	9,5	3,8	3,1	2,6
CY	9,7	18,7	17,7	22,8	45,9	45,2	11,3	23,5	24,6	2,7	9,2	6,9
LV	19,2	25,4	11,9	46,4	52,2	37,7	20,6	27,8	15,5	5,8	12,3	3,5
LT	11,8	18,5	11,5	33,8	62,2	44,2	14,3	25,9	16,2	5,6	4,9	4,4

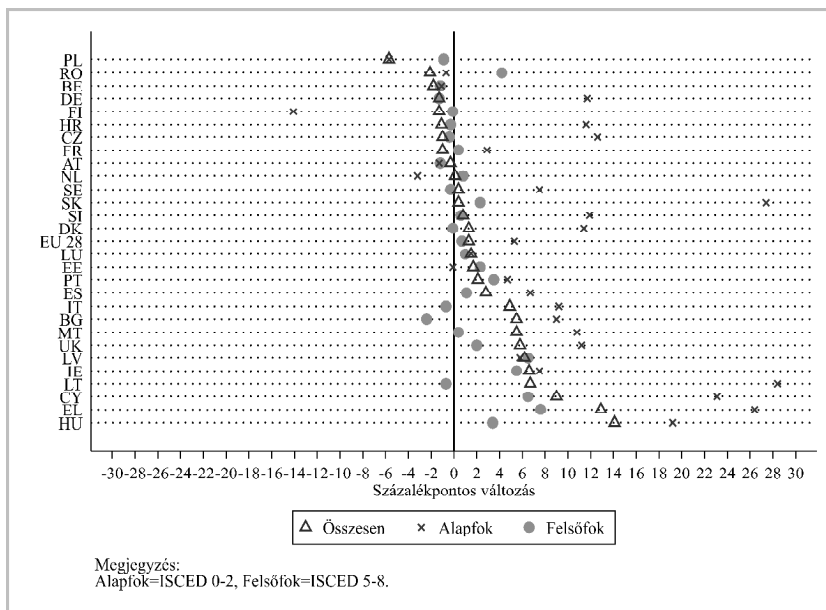
LU ⁴	0,9	2,4	1,2	3,2	4,7	4,0	0,4	1,8	0,7	0,2	1,2	0,1
HU	21,5	35,6	21,1	59,3	78,5	57,7	19,1	35,4	18,9	5,1	8,5	1,7
MT	6,3	12,7	6,1	9,6	21,2	14,1	1,0	4,1	1,7	1,6	2,0	0,5
NL ⁴	2,2	2,3	2,5	10,2	7,0	10,8	2,2	3,0	3,6	0,4	1,2	0,3
AT ³	6,7	6,4	3,5	20,6	19,3	16,8	6,6	6,7	3,3	2,5	1,3	0,6
PL ³	17,5	11,8	5,8	45,4	39,7	26,2	19,9	15,0	8,0	3,2	2,3	0,9
PT	11,8	13,9	9,6	15,3	20,0	17,2	6,7	7,7	7,3	0,7	4,2	1,1
RO	38,5	36,4	30,2	70,0	69,3	51,3	33,3	31,6	25,8	3,9	8,1	8,5
SI	5,2	6,0	4,5	21,2	33,1	15,4	5,8	8,0	8,2	0,7	1,3	0,7
SK	12,6	13,0	9,7	58,1	85,5	76,1	14,6	12,1	7,9	2,6	4,9	0,6
FI	3,1	1,8	1,8	18,3	4,2	5,2	4,3	3,6	3,5	0,5	0,4	0,8
SE ³	2,2	2,6	0,7	10,8	18,3	2,3	1,8	1,8	0,9	1,5	1,6	0,2
UK	6,5	12,3	7,5	25,8	37,0	19,2	6,9	16,5	9,5	1,4	3,4	2,3
EU28 ¹	9,8	11,1	8,5	23,0	30,8	27,2	10,8	12,5	9,0	2,3	2,8	1,9

Megjegyzés: 1: Az EU28 átlaga 2008-ra nem tartalmazza Horvátországot. 2: A 2008-as hiányzó értéket a legközelebbi elérhetővel, a 2010-essel helyettesítettük. 3: Törés az adatsorban 2008-ban. 4: Törés az adatsorban 2016-ban.

Iskolai végzettség kategóriák besorolása és az országnevek rövidítései végett lásd az *MI. táblázat* alatti megjegyzést.

Forrás: Eurostat [ilc_mddd60] adatbázis (letöltés: 2019. júl. 16.).

M2a. ábra. A gyermekek súlyos anyagi deprivációs rátájának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2008 és 2013 között (százalékpont)

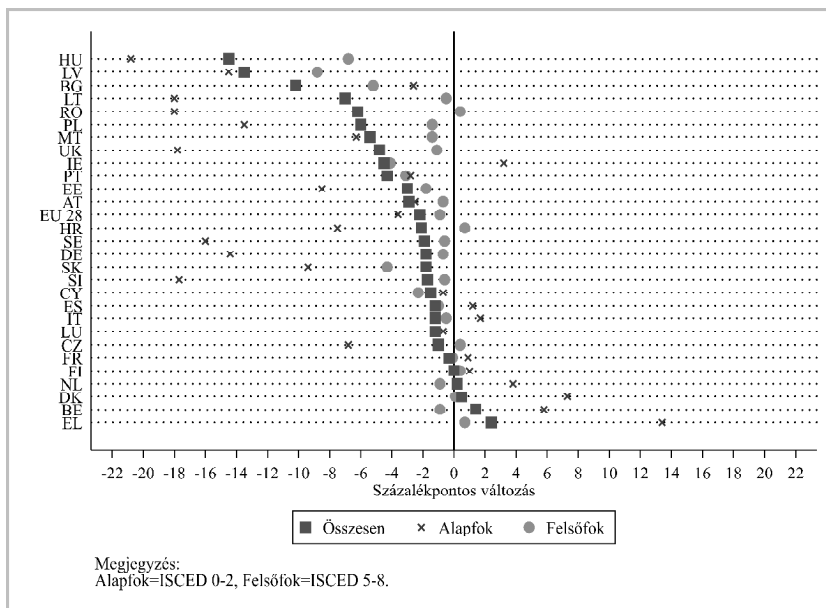

Megjegyzés: országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.

Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.

Forrás: saját számítások [ilc_mddd60] az Eurostat adatbázis alapján (letöltés: 2019. júl. 16.).

M2b. ábra. A gyermekek súlyos anyagi deprivációs rátájának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2013 és 2016 között (százalékpont)

Megjegyzés: országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.
Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.
Forrás: saját számítások az Eurostat [ilc_mddd60] adatbázisa alapján (letöltés: 2019. júl. 16.).

3. Pénzügyi gondokkal küzdő háztartásokban élő gyermekek aránya

M3. táblázat. A pénzügyi nehézségekkel küzdő háztartásokban élő gyermekek aránya, összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban, az Európai Unió országában, 2008 és 2016 között (százalék)

Ország	Összesen			Alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei			Közepes iskolai végzettségű szülők gyermekei			Magas iskolai végzettségű szülők gyermekei		
	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016	2008	2013	2016
BE	24,0	24,6	25,6	53,7	55,9	63,7	26,0	33,0	37,9	12,3	11,5	9,9
BG	65,6	70,8	66,3	91,4	94,1	94,8	59,6	71,8	66,4	42,6	45,3	41,5
CZ	32,8	35,8	26,9	75,6	91,5	74,8	35,4	40,1	30,2	12,2	16,4	12,3
DK	9,4	15,5	12,5	29,5	27,9	49,9	6,7	19,3	15,4	7,2	12,1	7,6
DE	7,4	9,9	7,0	21,5	35,8	33,1	10,6	15,0	8,7	3,9	3,7	3,0
EE	11,8	23,4	14,3	31,4	51,4	32,7	16,1	29,7	19,9	3,9	13,0	8,6
IE ⁴	26,9	44,5	37,0	51,7	62,5	57,7	25,4	54,9	45,3	14,6	35,4	7,7
EL	53,6	81,6	78,4	76,6	96,3	95,9	58,6	89,7	87,1	33,6	66,9	63,7
ES	37,7	44,1	39,9	50,2	66,7	66,4	36,0	47,0	47,6	17,5	26,7	22,2
FR	20,2	26,9	25,5	44,5	53,7	52,9	21,7	36,2	33,1	9,3	13,7	14,3
HR ²	52,6	64,6	52,3	81,5	93,2	86,5	56,4	68,9	58,3	27,5	39,1	30,8
IT	42,7	46,7	65,5	63,6	67,9	93,0	39,1	46,6	77,7	18,9	21,4	50,3
CY ⁴	54,7	66,1	65,7	80,2	89,2	92,9	61,4	81,9	80,1	32,9	48,0	20,9
LV	39,1	53,3	39,1	64,5	76,4	72,2	41,3	59,0	49,8	25,4	37,9	23,1
LT	25,3	34,2	29,6	52,0	81,4	54,3	29,7	44,7	41,1	13,6	16,9	17,7
LU ⁴	9,2	17,3	16,8	21,3	33,0	34,5	7,7	14,5	16,2	3,2	6,2	13,1

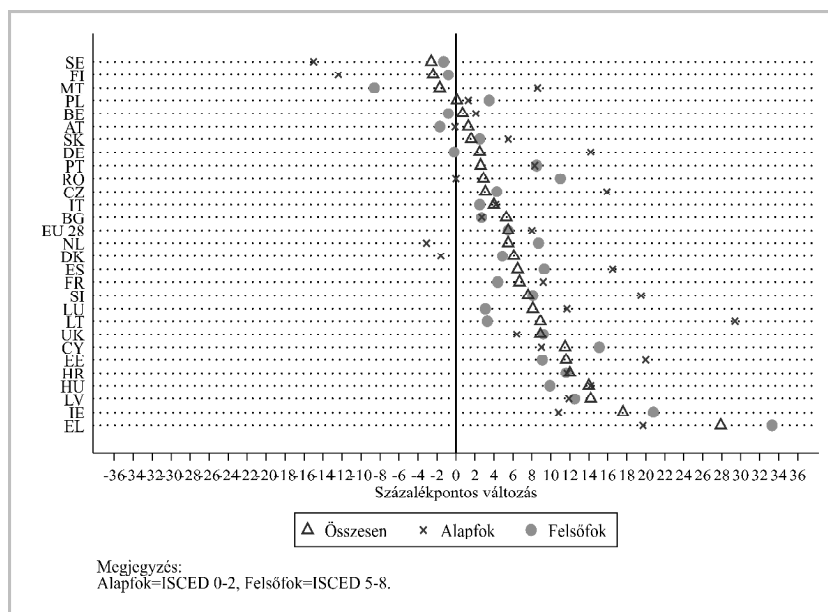
HU	48,0	62,0	50,0	80,5	94,8	90,7	50,5	65,5	55,0	24,2	34,1	17,2
MT ³	43,4	41,7	37,4	51,4	60,0	53,5	37,4	27,5	25,3	25,4	16,7	27,0
NL	12,0	17,5	12,8	37,6	34,5	40,4	13,6	19,7	15,4	4,9	13,6	6,3
AT	17,3	18,6	16,3	40,4	40,3	41,4	17,3	20,2	16,1	9,3	7,6	10,6
PL	34,5	34,6	24,8	78,2	79,5	60,5	38,6	41,7	32,4	11,8	15,3	9,9
PT	49,8	52,4	47,7	57,2	65,5	58,0	48,1	45,3	56,0	20,7	29,2	26,4
RO	53,7	56,7	50,8	79,4	79,4	69,5	50,0	56,5	49,9	18,0	29,0	23,0
SI	25,5	33,1	24,3	51,9	71,4	57,0	30,4	42,6	36,6	11,6	19,7	11,8
SK	36,3	38,0	31,8	86,3	91,9	75,6	40,7	43,5	32,3	17,9	20,5	15,1
FI	10,5	8,1	8,8	26,3	13,9	18,7	13,3	11,6	12,2	6,1	5,3	6,4
SE	11,5	8,9	10,0	30,0	15,0	32,5	12,7	11,2	10,1	8,3	7,0	5,5
UK	22,9	31,8	21,9	49,5	55,9	38,4	27,2	37,4	26,4	10,2	19,3	13,9
EU281	27,7	33,2	26,6	56,8	64,8	57,1	30,1	38,5	31,5	11,2	16,7	13,7

Megjegyzés: 1: Az EU28-országok átlaga 2008-ra nem tartalmazza Horvátország adatait. 2: Az összes gyermek esetében a 2008-as hiányzó értéket a legközelebbi elérhetővel, a 2010. évi adattal, a szülői háttér szerinti bontás esetében pedig a 2011. évvel helyettesítettük. 3: A 2016-os hiányzó értéket a legközelebbi elérhetővel, a 2014. évvel helyettesítettük. 4: A 2016-os hiányzó értéket a legközelebbi elérhetővel, a 2015. évi adattal helyettesítettük.

Iskolai végzettség kategóriák besorolása és az országnevek rövidítései végett lásd az *MI. táblázat* alatti megjegyzést.

Forrás: saját számítások az Eurostat által koordinált EU-SILC vizsgálat adatai alapján.

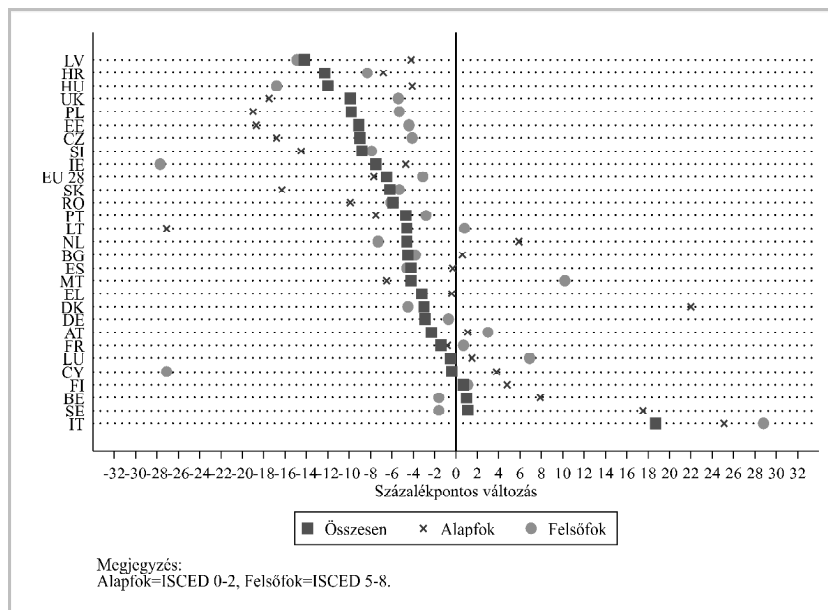
M3a. ábra. A pénzügyi nehézségekkel küzdő háztartásban élő gyermekek arányának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2008 és 2013 között (százalékpont)

Megjegyzés: országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.
Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.

Forrás: saját számítások az Eurostat által koordinált EU-SILC vizsgálat adatai alapján

M3b. ábra. A pénzügyi nehézségekkel küzdő háztartásban élő gyermekek arányának változása összesen és a szülők iskolai végzettsége szerinti csoportokban az Európai Unió országaiban, 2013 és 2016 között (százalékpont)

Megjegyzés: országnevek rövidítései az M1. táblázat alatti megjegyzés szerint.
Iskolai végzettség kategóriák besorolása: legfeljebb általános iskola: ISCED 0–2; felsőfokú végzettség: ISCED 5–8.
Forrás: saját számítások az Eurostat által koordinált EU-SILC vizsgálat adatai alapján.